

ת"פ 6445-03-23 (חיפה) - מדינת ישראל נ' מג'ד מחאמיד

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 6445-03-23 מדינת ישראל נ'
מחאמיד(עציר) ואח'

לפני כבוד השופט גיל קרזבום

מדינת ישראל

בעניין: המאשימה

נגד

1. מג'ד מחאמיד
2. מואמן מחאמיד (עציר)

הנאשמים

גזר דין

כללי

1. הנאשמים הודו והורשעו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, שינוי זהות של חלק מרכב - עבירה לפי סעיף 413ט' + 29 לחוק העונשין, נהיגה ללא רישיון נהיגה - עבירה לפי סעיף 10(א) + 62(1) לפקודת התעבורה וחובת פוליסה - עבירה לפי סעיף 2(א) + (ב) לפקודת ביטוח רכב מנועי.

2. הסדר הטעון אינו כולל הסכמות לעניין העונש שיוטל על הנאשמים.

עובדות כתב האישום המתוקן

3. גסאן קבהא (להלן: "גסאן") הינו הבעלים הרשום של רכב טויוטה קורלה בצבע לבן, ל"ז 958-30-58 (להלן: "הרכב"). במועד הרלוונטי לכתב האישום, אחמד קבהא (להלן: "אחמד"), בנו של גסאן, נהג ברכב מנהג בעלים. בין הנאשמים קיימת היכרות מוקדמת, וכן בין נאשם 2 לאחמד קיימת היכרות מוקדמת. במועד הרלוונטי לכתב האישום נהג נאשם 1 ברכב כשהואר בלתי מורשה לנהיגה מבלי שהוציא מעולם רישיון נהיגה, ונאשם 2 נהג ברכב כשרישיון הנהיגה שלו פקע ביום 23/12/2022. במועד הרלוונטי לכתב האישום היה הרכב ברשותם של הנאשמים.

במועד שאינו ידוע למאשימה במדויק, עובר ליום 2/3/2023, תכננו הנאשמים לבצע שוד במינימרקט "בני עאסם" באום אל פחם שבבעלות ע.ג. (להלן: ע.ג.) בו יירו במהלך השוד. במסגרת התכנית ולשם מימושה, הצטיידו הנאשמים בחפץ הנחזה להיות נשק (להלן: "החפץ") וברכב ממנו הסירו הנאשמים את לוחיות הזיהוי האחורית והקדמית, זאת במטרה להקשות על זיהויו. בתאריך 3/2/2023 סמוך לשעה 10:30, הגיעו הנאשמים ברכב אל המינימרקט, שם עבד באותה העת ע.א. יליד 1985 (להלן: "המתלונן"), כאשר נאשם 2 נוהג ברכב בעוד הוא עוטה כפפות על ידיו, חובש כובע קפוצ'ון ומכסה את פניו עם רעלה. נאשם 1 ישב במושב שליד הנהג ועטה כפפות לידי.

בהמשך לאמור לעיל, נאשם 2 החנה את הרכב מול הכניסה למינימרקט, יצא מהרכב כאשר הוא נושא את החפץ ונכנס לתוך המינימרקט. בשלב זה, עבר הנאשם 1 והתיישב במושב הנהג. לאחר שנכנס אל המינימרקט, בעוד הוא מחזיק את החפץ, פנה נאשם 2 אל המתלונן באומרו "תוציא את הכסף". בפחדו מנאשם 2 הוציא המתלונן מהקופה סכום בסך של 1,100 ש"ח במזומן ומסר אותו לנאשם 2 אשר נטל את הכסף מהמתלונן והכניסו לכיס מכנסיו, זאת עשה, כדי לשלול אותו שלילת קבע מהבעלים, ללא הסכמתם (להלן: "השוד"). נאשם 2 יצא מהמינימרקט, עלה לרכב והתיישב במושב שליד הנהג, והשניים נמלטו מהמקום ברכב כשנאשם 1 נוהג בו.

ראיות המאשימה לעונש

4. הוגשו גיליון רישום פלילי של הנאשם 1 (ת/1), גזר דין בת"פ 30256-04-20 בעניינו של הנאשם 1 (ת/3), גזר דין בת"פ 3634-07-18 בעניינו של הנאשם 1 (ת/4), גיליון רישום פלילי של הנאשם 2 (ת/2).

תסקיר שירות המבחן - נאשם 1

5. בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם 1 פורטו בהרחבה נסיבותיו האישיות. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם: מקבל אחריות מלאה על מעשיו, מביע חרטה עמוקה, מגלה אמפתיה לנפגעים, מביע רצון לקיים אורח חיים נורמטיבי ומתפקד, ומגלה הבנה לנזק הרב שגרם לעצמו ולסביבתו. כגורמי סיכון, שירות המבחן ציין כי: מדובר בנאשם הנמצא בשלבים הראשוניים של גיבוש זהותו כבוגר, חווה חוויות משבר, נטישה ואובדן עמם נאלץ להתמודד אשר פגעו בהליך התפתחותו והובילה לקושי בהצבת גבולות וביטוי עצמי בצורה נורמטיבית. עוד צוין כי הנאשם שהה במסגרות חוץ ביתיות בשל קשיים במשפחת מוצאו, הוא בעל מוקד שליטה חיצוני ומעורבות קודמת בפלילים, אשר שב וביצע עבירות לאחר שריצה עונש מאסר וחרף קיומם של עונשי מאסר מותנים ברי הפעלה. כגורמי סיכון, שירות המבחן מנה את: לקיחת האחריות המלאה על מעשיו, החרטה, התובנה באשר להתנהגותו, והעובדה שכיום הוא מבין שפעל ללא הפעלת שיקול דעת וללא חשיבה מעמיקה על מעשיו והשלכותיהם. שירות המבחן עוד התרשם מביטוי מוטיבציה ראשונית להשתלב במסגרת טיפולית משמעותית, והוערך כי ההליכים הנוכחיים מהווים עבורו גורם

הרתעה משמעותי לטווח הקצר. לאור כל האמור, שירות המבחן סבר כי קיים סיכון לחזרה על התנהגות דומה וכי קיימת חשיבות לשילוב הנאשם בהליך טיפולי במטרה לצמצם את הסיכון לחזרה על התנהגות פורצת גבולות מצדו בעתיד. במכלול הנתונים, ונוכח חומרת העבירות והערכת הסיכון, שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו של הנאשם במסגרת הקהילה. כן הומלץ שלא להאריך את המאסרים המותנים התלויים נגדו, ולשבצו בתוכנית טיפולית במסגרת שב"ס.

טיעוני המאשימה לעונש

6. המאשימה בטיעוניה הדגישה את חומרת העבירות בהן הורשעו הנאשמים אשר גורמות לפגיעה קשה בקניינם של אנשים ובביטחון הציבור, וכי מדובר בנגע שיש למנוע התפשטותו. בכל הקשור לנסיבות ביצוע העבירות, ציינה לחומרה את העובדה כי הנאשמים עשו שימוש בחפץ הנחזה להיות נשק. באשר לאמור בתסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם 1, טענה כי אמנם מדובר בתסקיר חיובי בחלקו, אך ביקשה להתייחס לחומרה לעובדה כי לנאשם היו בעיות משמעת במהלך מעצרו, והתקיימו בעניינו מספר דיונים משמעתיים כשבסופו של יום נשפט ל-34 ימי בידוד. בכל הקשור למדיניות הענישה, הפנתה לפסיקה רלוונטית וטענה למתחם עונש הולם ביחס לשני הנאשמים שנע בין 4 ל-7 שנות מאסר, ובכל הנוגע לרכיב הפסילה מלנהוג, ביחס לנאשם 1 טענה למתחם עונש הולם אשר נע בין 2 ועד ל-4 שנות פסילה, וביחס לנאשם 2 טענה למתחם אשר נע בין מספר חודשים ועד שנת פסילה בפועל. באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הפנתה להודאתם המידית של הנאשמים, ולעברם הפלילי, כאשר לחובתו של הנאשם 1 שתי הרשעות קודמות, והוא אף ריצה בעברו מאסר בפועל ומאסר מותנה שהוארך בתיק אחר. ציינה כי לנאשם 2 הרשעה אחת, בגינה הוטל עליו בין היתר עונש של 4.5 חודשי מאסר בפועל. לאור כל האמור לעיל, ביקשה למקם את עונשו של הנאשם 1 ברף האמצעי של מתחם העונש לו טענה, וביחס לנאשם 2 בין הרף התחתון לרף האמצעי של המתחם. בנוסף, ביקשה להטיל על הנאשמים מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלוננים. עוד ביקשה בעניינו של הנאשם 1 להפעיל את המאסר המותנה במצטבר לעונש שייגזר בתיק זה, ובעניינו של הנאשם 2, ביקשה שלא לנכות מעונש המאסר שיוטל עליו את ימי מעצרו בתיק זה.

טיעוני ב"כ הנאשם 1 לעונש

7. ב"כ הנאשם הפנתה לתיקון המהותי בכתב האישום, להודאתו המידית של הנאשם וללקיחת האחריות. הפנתה לנסיבותיו האישיות הקשות של הנאשם כעולה מתסקיר שירות המבחן, בין היתר לעובדה שמדובר בנאשם ללא דפוסי התנהגות עבריינית אשר גדל בסביבה קשה והתמודד עם מצוקה קשה עת הוריו התגרשו, הוצא למסגרת חוץ ביתית ונאלץ להתמודד לבד עם קשיים ולפרנס את עצמו, וחרף זאת עשה ניסיונות להתרחק מסביבה שולית. עוד הפנתה למצבו הבריאותי לאחר שעבר ניתוח קשה. באשר להתנהגות הנאשם בתוך כותלי הכלא, הפנתה לקשיים ותנאי הצפיפות אותם חווה וקשיי ההסתגלות וההתמודדות על פני תקופה ארוכה. באשר לנסיבות ביצוע העבירות, הפנתה לעובדה כי מדובר בשוד שלא היה

בו שימוש באלימות או נסיבות מחמירות אחרות. בכל הקשור לעברו הפלילי, ביקשה שלא לייחס לו משקל משמעותי אם בכלל, שכן לשיטתה מדובר בעבירות שבוצעו בהיותו קטין, והדגישה את גורמי הסיכוי כמפורט בתסקירו, לרבות למוטיבציה לטיפול, וההשתתפות בחוגים ובקבוצות טיפוליות. באשר למדיניות הענישה, ביקשה לאבחן בין חלקו של כל אחד מהנאשמים, שכן חלקו של הנאשם 1 הסתכם בנהיגה בחלק מהדרך, כאשר בשום שלב הוא לא ירד מהרכב ולא ביצע את השוד. לאור כל האמור לעיל, ביקשה למקם את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם שייקבע, וביקשה להסתפק בימי מעצרו. בכל הקשור למאסר המותנה, ציינה כי מדובר בתנאי שהוא חב הפעלה, וביקשה להפעילו בחופף באופן שתקופת המאסר שתוטל לא תעלה על תקופת מעצרו.

8. הנאשם 1 עצמו הצטער על ביצוע העבירות, הביע את רצונו להתרחק מהסביבה השולית ולעבוד לפרנסתו.

טיעוני ב"כ הנאשם 2 לעונש

9. ב"כ הנאשם הפנה ל: תיקון המהותי בכתב האישום שבוצע נוכח קשיים ראייתיים, להודאתו המיידית של הנאשם, לחיסכון בזמן שיפוטי יקר, ולחיסכון בשמיעת עדי התביעה. בכל הקשור לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, הפנה לעובדה כי מדובר בשוד בנסיבות מחמירות לאור העובדה שבוצע בצוותא, אך לא כלל אלימות או שימוש בנשק חם או קר. בנוסף, הדגיש כי לא הייתה פגיעה או ניסיון לפגוע באחד מהמתלוננים. באשר למדיניות הענישה, ביקש לאבחן את פסיקת המאשימה, הפנה לפסיקה רלוונטית, וביקש להסתפק בתקופת המעצר בה הנאשם נתון עד היום. באשר לרכיב של פסילת רישיון הנהיגה, ביקש לא להטילו שכן הנאשם כבר פסול בתיק קודם למשך שנה, פסילה שעתידה להימנות מיום שחרורו ממאסר. עוד ביקש לא להטיל קנס.

10. הנאשם עצמו הצטער על ביצוע העבירות, וציין כי מעשיו לא יישנו. הביע נכונות לפתוח דף חדש, לעבוד, ולהתקדם.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

11. פרק ו' סימן א' 1 לחוק העונשין דן בהבניית שיפוט הדעת השיפוטי בענישה (סעיפים 40א-טו) וקובע בין היתר, כי העיקרון המנחה בגזירת הדין הינו עקרון ההלימה, קרי קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמתו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטלים עליו (ס' 40 א). ראשון השיקולים הוא הלימה ואחריו שיקום, הגנה על שלום הציבור, הרתעה אישית והרתעת הרבים. בשלב ראשון יש לקבוע את מתחם העונש ההולם, אשר נגזר מחומרת העבירה ונסיבות ביצועה, הערך החברתי עליו יש להגן, מידת הפגיעה בערך זה, ומדיניות הענישה הנהוגה ביחס לאותה עבירה.

12. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע עבירת השוד בנסיבות מחמירות הינם שלומו וביטחונו של קורבן העבירה, זכות הקניין של הקורבן, ושלמות גופו. בנוסף, על בית המשפט ליתן את הדעת גם לפגיעה הנפשית/רגשית הנגרמת לקורבנות עבירות השוד למיניהן. בהקשר זה אפנה לדבריה של כב' השופטת ברק ארז: **"עבירות של שוד על דרך תקיפה ברחוב פוגעות לא רק בקורבן, אלא בתחושת הביטחון האזרחית הכללית. אחת הציפיות הראשונות של אנשים היוצאים מביתם לרחובות העיר היא היכולת להתנהל בביטחון וללא אימה, ולא כל שכן בסביבה היומיומית והמוכרת. על כן, אין מקום לראות את העבירה שבה נכשל המערער כעבירה קלה, גם אם קיימים מעשי שוד הנעברים בנסיבות מחמירות יותר"** (ע"פ 6862/13 חג'אזי נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 (7.7.2014)). בכל הנוגע לחומרת עבירת השוד בנסיבות מחמירות, והחשיבות שבהטלת ענישה מחמירה ומרתיעה, נאמר בע"פ 1178/14 מדינת ישראל נ' מיכלאשוילי: **"בית משפט זה עמד לא אחת על הצורך להרתיע את אלה המבקשים להיבנות מפרי עמלם של אחרים, תוך שימוש בכוח הזרוע, ולהגן על הציבור מפניהם באמצעות השתת עונשי מאסר משמעותיים... כאשר בעבירת שוד בנסיבות מחמירות עסקין נודעת חשיבות רבה לביטוי הסלידה החברתית העמוקה והבהרה כי היא נושאת בצדה עונש מאסר כבד על מנת להרתיע עבריינים בכוח"**. ראה גם ע"פ 4841/13 ספי נ' מדינת ישראל: **"באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - כנודע, לובשת עבירת השוד פנים וצורות רבות וקביעת מתחמי הענישה ההולמים בגינה מגוונת; אך פטור בלא כלום אי אפשר (בבלי, חולין כז ע"ב), ואת המסגרת קבע כמובן המחוקק בקביעת "תג העונש" לעבירה זו - אין זה דינה של עבירה שנעברה תוך פגיעה פיסית אלימה לעבירה שבוצעה על דרך הפחדה בלבד; אין זה דינה של עבירה שנעברה לאחר תכנון והכנה מוקדמים לעבירה אקראית-ספונטנית; אין זה דינה של עבירה שנעברה בחבורה לדינה של עבירת אדם יחיד; אין זה דינה של עבירה שנעשתה תוך שימוש בנשק, חם או קר, לעבירה שנעשתה ללא שימוש בנשק; אין זה דינה של עבירה חד פעמית למסכת שיטתית של עבירות"**.

אשר לעבירות התעבורה, הערכים המוגנים הינם בעיקר הצורך להגן על שלומם וביטחונם של ציבור המשתמשים בדרך מפני נהגים מסוכנים ובכלל זה מפני מי שאינו מורשה לנהוג ובעצם נהיגתו מסכן את הציבור.

נסיבות ביצוע העבירות

13. נסיבות ביצוע העבירות פורטו בהרחבה במסגרת תיאור עובדות כתב האישום המתוקן.

14. נאשם 1 לא נכח במעשה השוד עצמו, לא ירד מהרכב, לא נכנס למינימרקט, לא פנה למתלונן, לא החזיק בחפץ הנחזה לאקדח, ולא נטל את הכסף מהמתלונן, אך הודה והורשע כמבצע עיקרי וחלקו ממשי. הנאשם מילא את חלקו בכך שתכנן ביחד עם הנאשם 2 לבצע את השוד, הם הצטיידו בחפץ הנחזה להיות נשק, הסירו את לוחיות הזיהוי של הרכב על מנת להקשות על זיהוי ופטו כפפות. בזמן שהנאשם 2 נכנס למינימרקט, הנאשם 1 עבר להתיישב במושב הנהג, והמתין לנאשם 2 עד שזה סיים את מעשה השוד, עלה לרכב וביחד נמלטו מהמקום כשהוא נוהג מבלי שמעולם הוציא רישיון נהיגה.

הנאשם 1 הינו אדם בוגר, הבין היטב את משמעות מעשיו והיה יכול לחדול מהם בכל עת, מה בפרט שלאחר שהנאשם 2 נכנס למינימרקט הוא זה ששלט ברכב ונהג בו.

15. נאשם 2 ביצע את כל פעולות התכנון וההכנה ביחד עם הנאשם 1. הוא נהג ברכב עד השלב בו החנה את הרכב מול הכניסה למינימרקט בשעת בוקר, ונכנס למינימרקט כשהוא עוטה כפפות על ידיו, חובש כובע קפוצ'ון, כיסה את פניו עם רעלה, והחזיק בחפץ הנחזה ככלי נשק, פנה למתלונן, דרש את הכסף, וקבלו לידי.

16. השימוש בחפץ, לצורך הטלת פחד ואימה על המתלונן, שבזמן אמת לא היה ביכולתו לדעת כי אין המדובר בכלי נשק אמיתי או סכין, אין בו כדי להפחית מחומרת הנסיבות - ר' בהקשר זה ע"פ 3698/20 **מחאמיד נ' מדינת ישראל**. בהקשר זה אפנה לע"פ 9079/16 **מיארה נ' מדינת ישראל** נאמר בכל הנוגע לשימוש באקדח דמה " **... חומרה זו עומדת בעינה אף שברשות מצבע העבירה אקדח דמה בלבד, וזאת בשל האימה האוחזת בקורבנות המעשה על מופנה כלפיהם כי הנחזה לנשק אמיתי...** ".

מעשיו של הנאשם מלמדים על תעוזה לא מבוטלת. חלקו של הנאשם הינו מרכזי, והוא יכול היה לחדול ממעשיו בכל עת.

17. ניתן רק לשער את גודל הפחד והאימה שאחזו במתלונן. עם זאת, אין להתעלם מהעובדה שהשוד עצמו לא כלל הפעלת כוח או אלימות.

18. כך גם אין להתעלם מהעובדה שהנאשמים לא החזירו את הכסף שנשדד. אמנם לא מדובר בסכום כסף גדול, אך גם לא זניח.

19. בהתחשב במכלול הנסיבות, אני סבור כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים ביחס למעשיו של הנאשם 1 מצויה בין רף חומרה תחתון לבינוני, וביחס לנאשם 2 ברף חומרה בינוני ומטה קרוב יותר לבינוני.

20. בע"פ 9833/16 **טלקר נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירות של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, התפרצות למקום מגורים בנסיבות מחמירות והסתייעות ברכב לביצוע פשע, בכל שהוא ואחר הצטיידו באקדח דמה, בסכין במסכות ובכפפות, ותצפתו על הבית שבו שהתה המתלוננת. בשלב מסוים נכנס הנאשם אל הבית, כיוון את אקדח הדמה לעברה והורה לה לשכב על הרצפה, אולם זו צעקה והדפה אותו עד שנמלט. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 2 ל-5 שנות מאסר בפועל. על הנאשם נעדר עבר פלילי אשר הביע נכונות להשתתף בהליך טיפולי הוטלו 24 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 7475/15 **מתן שריקי נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, בכך שנכנס לחנות כשהוא מחזיק בכותש שום, ניגש למוכרת שהייתה לבד בחנות, הניח על הדלפק פתק שבו נכתב "זה שוד" ודרש ממנה את הכסף שבקופה. המתלוננת מסרה לידי הנאשם את כספי הפדיון ובהמשך החלה לזעוק "גנב, גנב" ויצאה מן החנות. הנאשם ניסה להימלט מהחנות עם שללו אך נתפס על ידי עוברי אורח. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 18 ל-40 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם נעדר עבר פלילי הוטלו 22 חודשי מאסר בפועל לצד עונשים נלווים. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 1167/21 **טארק חוגיראת נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, בכך שהוא הגיע יחד עם אחר לתחנת דלק, לאחר שהסירו את לוחית הרישוי מרכבם, כשהאחד מצויד בסכין יפנית והאחר במברג, והשניים נכנסו לחנות הנוחות בתחנת הדלק, כשהם רעולי פנים, מסתירים את ידיהם מאחורי גבם, והנאשם איים על העובד במקום כי אם לא ימסור לו את הכסף שבקופה הוא יירה בו. בפחדו מהנאשם ושותפו מסר להם העובד סך 1,140 ₪. נקבע מתחם עונש הנע בין 18-40 חודשי מאסר לריצוי בפועל. תסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם המליץ על הטלת צו של"צ וצו מבחן. על הנאשם הוטלו 18 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 6153/21 **פלוני נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, בכך שהגיע לחנות כאשר פניו מוסתרות, כיוון אקדח אוויר לעבר המוכרת ושדד תכשיטים בשווי כספי ניכר. נקבע מתחם עונש אשר נע בין 3 ל-6 שנות מאסר. על הנאשם, בעל עבר פלילי מכביד, הוטל עונש של 52 חודשי מאסר, אשר קוצר בבית המשפט העליון לנוכח טעות שנפלה בגזר הדין בנוגע לשווי הרכוש שנשדד, ל-46 חודשי מאסר בפועל. בע"פ 1114/15 **גנאים נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בביצוע עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ועבירת שוד בנסיבות מחמירות בכך שהוא ואחר הצטיידו בכפפות ובכלי הנחזה כאקדח והגיעו למכולת כשהם רעולי פנים, ערכו חיפוש על גופו של המוכר והורו לו תוך איומי "אקדח" לפתוח את הקופה ולהעביר להם את תוכנה (כ-5,000 ₪), כמו כן גנבו גם מכשיר DVD ותיק מסמכים של המתלונן. נקבע מתחם עונש הנע בין 18 חודשים ל-5 שנות מאסר. על הנאשם הוטלו 42 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. ערעור על חומרת העונש נדחה. בע"פ 5368/14 **אברהם נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לביצוע פשע. הנאשם יחד עם האחר הגיעו בשעת לילה מאוחרת על קטנוע לתחנת דלק כשקסדות מגן לראשיהם, כאשר אחד מהם התמקם בסמוך לקטנוע, בכוננות מילוט והמערער נכנס לחדר העובדים, הניף לעבר המתלונן חפץ שנחזה להיות אקדח ופקד עליו לשבת על הרצפה. המערער היכה את

המתלונן מספר פעמים באמצעות תיק שהחזיק ודרש מהמתלונן כסף בסך 600 ₪. נקבע מתחם עונש הולם אשר נע בין 3-5 שנות מאסר בפועל, על הנאשם הדומיננטי באירוע הוטלו 42 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש נדחה. יצוין כי בעניינו של השותף שחיכה בחוץ נקבע מתחם אשר נע בין שנתיים וחצי עד 4 שנות מאסר ונגזר דינו ל-34 חודשי מאסר בפועל.

לציין כי חלק מהמקרים חמורים יותר מעניינם של הנאשמים שבפניי ובהתאם גם ייקבע מתחם העונש ההולם.

21. הענישה בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה משתרעת אף היא על פי קשת רחבה של עונשים, החל ממאסר מותנה ופסילה קצרה בת מספר חודשים ועד מאסר בפועל משמעותי ופסילה למשך מספר שנים, הכול על פי נסיבות המקרה. **בעפ"ת 59233-05-15 יוסף גואר נ' מדינת ישראל** (מחוזי חיפה) נדחה ערעורו של נאשם שהורשע בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה) ונדון ל-שני חודשי מאסר בפועל תוך הפעלת מאסר על תנאי למשך 7 חודשים באופן חופף, פסילה בפועל למשך 24 חודשים. ברע"פ 2931/14 **שגיא ברק נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה). נקבע מתחם ענישה אשר נע בין 7 ל-21 ימי מאסר בפועל, בנוסף לרכיבי ענישה נוספים. על הנאשם הוטלו 14 ימי מאסר בפועל, 3 חודשי מאסר מותנה ל-3 שנים ו-3 חודשי פסילה בלבד, לאחר שנשקלו שם שיקולי שיקום של הנאשם שהיה אסיר משוחרר בהליך שיקומי. ערעור ובקשת רשות ערעור נדחו. בעפ"ת 57448-03-22 **מחמוד מולא נ' מדינת ישראל**, הנאשם הורשע בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה (בלתי מורשה). על הנאשם הוטלו 4 חודשי מאסר בפועל. ערעור על חומרת העונש התקבל באופן שנקבע כי הגם שיש מקום להעלות את רף הענישה, הרי מי שהורשע בנהיגה ללא רישיון נהיגה בהיותו בלתי מורשה בפעם הראשונה המתחם עומד על מאסר מותנה ועד 24 חודשי מאסר המשפט, ובהתאם עונשו של הנאשם הועמד על 20 ימי מאסר בעבודות שירות. ברע"פ 2312/20 **אביחי מלקו נ' מדינת ישראל** הנאשם הורשע בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף (בלתי מורשה). על הנאשם בעל עבר פלילי מכביד הוטלו 7 חודשי מאסר בפועל לרבות הפעלת מאסר מותנה ועונשים נלווים.

22. המאשימה הפנתה למספר פסקי דין כאשר מתחמי הענישה נעים בין 3 ועד 6 שנות מאסר, והעונשים שהוטלו נעים בין 48 ועד 52 חודשי מאסר בפועל.

23. ההגנה הפנתה למספר פסקי דין כאשר מתחמי הענישה נעים בין 6 ועד 60 חודשי מאסר, והעונשים שהוטלו נעים בין 6 חודשי מאסר בעבודות שירות ועד 42 חודשי מאסר. יצוין כי חלק מהפסיקה התייחסה לעבירה הפחות חמורה של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, וחלק מהפסיקה כללה עבירות יותר חמורות מהמקרה הנדון.

מתחם העונש ההולם בתיק זה

24. העונש המרבי הקבוע בצד עבירת השוד בנסיבות מחמירות הינו 20 שנות מאסר, ובצד העבירה של שינוי זהות של חלק מרכב הינו 7 שנות מאסר.

25. נוכח העובדה שמדובר באירוע אחד כאשר העבירות כולן קשורות האחת בשנייה, ייקבע מתחם ענישה הולם אחד.

26. לאחר ששקלתי את חומרת העבירות, נסיבות ביצוען כמפורט לעיל, מידת הפגיעה בערכים המוגנים והפסיקה הנהוגה, אני סבור, כי מתחם העונש ההולם ביחס לנאשם 1 צריך לכלול רכיב של מאסר בפועל של יפחת מ- 20 חודשים ולא יעלה על 40 חודשי מאסר בפועל, וביחס לנאשם 2 צריך לכלול מאסר בפועל שלא יפחת מ-24 חודשים ולא יעלה על 48 חודשי מאסר בפועל. באשר לרכיב הפסילה, אני סבור כי מתחם העונש ההולם ביחס לנאשם 1 צריך לכלול פסילה שלא תפחת מ-8 חודשים ולא תעלה על 36 חודשים וביחס לנאשם 2 פסילה בפועל שלא תעלה על 6 חודשים.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

נאשם 1:

27. לקולה אני מביא בחשבון את: הודאתו של הנאשם, הבעת החרטה, החיסכון בזמן שיפוטי יקר, ואת תקופת המעצר בה הוא נתון מיום 17.02.23 ועד היום (וכידוע תנאי מאסר יותר קשים מתנאי מעצר). החלקים החיוביים בתסקיר שרות המבחן, ונסיבותיו האישיות והרפואיות כמפורט בטיעוני ההגנה ותסקיר שירות המבחן. כן יובא בחשבון לקולה רצונו של הנאשם לנהל אורח חיים נורמטיבי.

28. לחומר יש להביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם הכולל שתי הרשעות, הראשונה בעבירות איומים, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו והיזק לרכוש במזיד, והשנייה בעבירות של איומים, חבלה חמורה, תקיפה סתם, החזקת אגרופן או סכין שלא כדין, פציעה כשעבריין מזויין, תקיפה וחבלה ממשית, שם הוטל עליו בין היתר מאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים. עוד יש להביא בחשבון את העובדה שהנאשם ביצע את העבירות כאשר תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי, ופרק הזמן הקצר יחסית שעבר מיום גזר דינו האחרון (19.09.22) ועד לביצוע העבירות בתיק זה (03.02.23).

29. במכלול הנסיבות, אני סבור שנכון לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל לתקופה המצויה במרכז המתחם. בכל הקשור לרכיב של הפסילה בפועל, אני סבור שנכון להטיל פסילה בפועל לתקופה משמעותית המתקרבת למרכז המתחם.

30. בכל הנוגע לאופן הפעלת המאסר המותנה ביחס לנאשם 1, הכלל הוא שעונש מאסר על תנאי אשר מופעל ירוצה באופן מצטבר לעונש המאסר שגוזר בית המשפט בשל העבירה הנוספת (ראו סעיף 58 לחוק העונשין). גם ההלכה בסוגיה זו ברורה, וקובעת כי מאסרים מותנים יש להפעיל באופן מצטבר והפעלתם באופן חופף תתאפשר רק כאשר קיימים טעמים מוצדקים ומנומקים. ר' ע"פ 4654/03 ווליד נ' מדינת ישראל שם נקבע כי: **"דרישת 'טעמים שיירשמו' מצמצמת את שיקול דעת בית המשפט, וזאת על מנת לא לפגוע בכוחו של עונש המאסר כעונש ממשי ומוחשי.....עונש מאסר מותנה משמעו מאסר שהחברה נכונה לדחות ביצועו ובהמשך לוותר על ריצויו כליל אם לא יבצע הנידון עבירה נוספת בתקופת התנאי. מאחורי נכונות זו להקל עם מי שהורשע ונידון למאסר עומד, בין היתר, הרצון לאפשר לו לחזור אל מסלול חיים נורמטיבי וההכרה בכך שהתועלת שתצמח לחברה מהוצאתו מן המעגל העברייני עולה על התועלת מהשמתו מאחורי סורג ובריח כדי להשיב לו כגמולו. זאת, הגם שעונש מאסר על תנאי אינו כולל רכיב שיקומי של ממש אלא מהווה מתן הזדמנות חוזרת לנידון לתקן דרכיו ...".** בית המשפט לא יטה להקל עם הנאשם ולא יחפוץ את עונשי המאסר, ככל שהעבירות בהן הורשע הינן חמורות יותר, ככל שקשות נסיבות ביצוען, וככל שיש בביצוען משום פגיעה קשה בערכי היסוד החברה בה אנו חיים.

31. העבירה הנוספת בה הורשע הינה עבירת אלימות (שוד) והעובדה שהמאסר המותנה הוטל גם כן בשל כל עבירת אלימות מהווה שיקול משמעותי להפעלת המאסר המותנה באופן מצטבר. כך גם יש לתת משקל לשיקולי ההרתעה הפרטניים עת הנאשם חוזר ומבצע עבירות חמורות. על הנאשם להפנים את העובדה שעונש מאסר מותנה שובר בצדו, וככל שמבוצעת עבירה נוספת, יופעל המאסר המותנה באופן מצטבר. בהתאם, אני סבור שבמקרה זה לא מתקיימים טעמים המצדיקים את הפעלת המאסר המותנה באופן חופף.

נאשם 2:

32. אני מביא בחשבון לקולה את הודאתו המידית, הבעת החרטה, החיסכון בזמן שיפוטי יקר, ואת תקופת המעצר בה הוא נתון מיום 17.02.23 ועד היום (וכידוע תנאי מאסר יותר קשים מתנאי מעצר). כן יובא בחשבון לקולה רצונו של הנאשם לנהל אורח חיים נורמטיבי.

33. לחומרה, אני מביא בחשבון את עברו הפלילי של הנאשם הכולל הרשעה אחת בגין עבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שם הוטל עליו בין היתר מאסר בפועל לתקופה של 4.5 חודשים.

34. במכלול הנסיבות, אני סבור שנכון לגזור על הנאשם 2 עונש מאסר בפועל באזור המצוי בין הרף התחתון לרף האמצעי של המתחם. ובכל הקשור לרכיב הפסילה בפועל, אני סבור שנכון להטיל פסילה בפועל במרכז המתחם.

35. הנאשם 2 נדון בתיק האחר 10860-08-21 (שלום - נצרת) לתקופה של 4.5 חודשי מאסר מיום 11.01.24 (להלן: "התיק האחר"). בתיק הנוכחי הנאשם עצור מיום 17.02.23 ועד היום. נוכח חפיפת התקופות יש לבחון האם ראוי לנכות את כל תקופת מעצרו מתקופת המאסר שתוטל עליו.

בע"פ 1094/17 מסיקה נ' מדינת ישראל, נאמר בהקשר זה: "... השאלה מתעוררת לגבי תקופה שבה שהה הנאשם במעצר במקביל לריצוי עונש מאסר אחר. במקרים כאלה, חירותו של הנאשם לא נשללה בגין המעצר, ולכן לכאורה אין מקום לניכוי תקופת המעצר. למרות זאת, מכיוון שתנאי הכליאה של עציר הם קשים יותר מתנאי מאסר, ניתן למצוא בפסיקה מקרים שבהם בית המשפט ניכה - באופן חלקי - תקופת מעצר-מאסר מתוך תקופת המאסר שנגזרה על הנאשם (ע"פ 2562/16 עמר נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (27.3.2017)). לצד זאת ניתן להציג גם דוגמאות הפוכות ראה ע"פ 2453/15 חיימוב נ' מדינת ישראל, שם נקבע: "לבסוף, אינני רואה מקום להתערב בגזר הדין בכל הנוגע לניכוי ימי מעצרו של המערער בתיק דנן. כידוע, ההתחשבות בימי מעצרו של מי שהורשע בדין היא אך אחד משיקולי הענישה ואינה זכות קנויה, אם כי ככלל ראוי לעשות כן כדי להימנע מכפל ענישה... בענייננו, ימי המעצר של המערער בתיק דנן שלא נוכו מעונשו חפפו לתקופת מאסרו בתיק אחר ועל כן אין לומר שהמערער הצביע על שיקול ממשי המצדיק התערבות בשיקול דעתו של בית המשפט המחוזי. לא למותר להעיר כי בית המשפט המחוזי היה ער לכך שהחפיפה השפיעה על האפשרות של המערער לבקש הטבות שונות במסגרת המאסר בתיק האחר, אך קבע כי יינתן לכך משקל במסגרת קביעת העונש הכולל...".

כך גם נכון לטעמי לתת משקל מסוים להוראת סעיף 45 לחוק העונשין לעניין חפיפת עונשי מאסר שהוטלו במקביל, לפיה בהיעדר הוראה אחרת הנאשם ירצה את תקופת המאסר הארוכה מבין השתיים. אמנם עונשי המאסר בתיק זה לא הוטלו במקביל, אך בפועל מתקיימת הקבלה בתקופות המאסר, זאת נוכח ניכוי ימי המעצר מעונש המאסר.

36. במכלול הנסיבות, אני סבור שיש מקום לנכות רק חלק מתקופת החפיפה מעונש המאסר.

קנס ופיצוי

37. נוכח מצבם הכלכלי הקשה של הנאשמים אני נמנע מהטלת קנס. עם זאת יוטל פיצוי לטובת המתלוננים. בכל הנוגע לגובה הפיצוי מובהר כי שאין בגובה הפיצוי כדי ללמד על גובה הנזק ועגמת הנפש שנגרמו לנפגעי העבירה. מדובר בפיצוי עונשי שמטרתו בין היתר הכרה בפגיעה שנגרמה לנפגעי העבירה. בקביעת גובה הפיצוי יובא בחשבון חלקו של כל אחד מהנאשמים בביצוע העבירות.

38. לאור כל האמור לעיל, אני גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

גזר דין נאשם 1

עמוד 11

אני גוזר על הנאשם 1 מאסר בפועל לתקופה של 28 חודשים.

אני מפעיל את המאסר המותנה שהוטל על הנאשם 1 במסגרת תיק 3634-07-18 (בית משפט המחוזי בחיפה) בתאריך 02.12.18 למשך 4 חודשים ואשר הוארך בת.פ. 30256-04-20 (בית המשפט לנוער בחדרה) בתאריך 19.9.22 באופן שיצטבר למאסר שהוטל בתיק זה.

סה"כ ירצה הנאשם 32 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו בתיק זה מיום 17.02.23 ועד היום.

אני גוזר על הנאשם 1 עונש מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים, והתנאי הוא שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירת שוד או עבירה של דרישת נכס באיומים או עבירת אלימות מסוג פשע ויורשע בגינה.

אני גוזר על הנאשם 1 עונש מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירת אלימות מסוג עוון או עבירה של נהיגה בזמן פסילה ויורשע בגינה.

אני פוסל את הנאשם 1 מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 20 חודשים בפועל החל מיום שחרורו ממאסרו.

לאור העובדה שהנאשם אינו מחזיק ברישיון נהיגה, אני קובע כי מניין ימי הפסילה יחל מיום שחרורו ממאסרו ללא צורך בהפקדת רישיון נהיגה או תצהיר, ובמצטבר לכל פסילה אחרת ככל שקיימת.

הנאשם 1 ישלם למתלונן (עד תביעה מס' 1) פיצוי כספי בסך 2,000 ש"ח.

הנאשם 1 ישלם לבעל המינימרקט (עד תביעה מס' 2) פיצוי כספי בסך 1,000 ש"ח.

גזר דין נאשם 2

אני גוזר על הנאשם 2 מאסר בפועל לתקופה של 32 חודשים בניכוי ימי מעצרו מיום 17.02.23 ועד ליום 11.1.24 ומיום 11.4.24 ועד היום.

אני גוזר על הנאשם 2 עונש מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים, והתנאי הוא שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירת שוד או עבירה של דרישת נכס באיומים או עבירת אלימות מסוג פשע וירשע בגינה.

אני גוזר על הנאשם 2 עונש מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו, עבירת אלימות מסוג עוון או עבירה של נהיגה בזמן פסילה וירשע בגינה.

אני פוסל את הנאשם 2 מלנהוג ו/או מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 חודשים בפועל החל מיום שחרורו ממאסרו.

לאור העובדה שהנאשם אינו מחזיק ברישיון נהיגה תקף, אני קובע כי מניין ימי הפסילה יחל מיום שחרורו ממאסרו ללא צורך בהפקדת רישיון נהיגה או תצהיר ובמצטבר לכל פסילה אחרת ככל שקיימת.

הנאשם 2 ישלם למתלונן (עד תביעה מס' 1) פיצוי כספי בסך 2,000 ש"ח.

הנאשם 2 ישלם לבעל המינימרקט (עד תביעה מס' 2) פיצוי כספי בסך 1,000 ש"ח.

סכומי הפיצוי שהוטלו על הנאשמים 1 ו- 2 ישולמו עד ליום 01.10.24.

תשומת לב הנאשמים שיש לשלם את הפיצויים לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, החל מחלוף 3 ימים מיום מתן גזר הדין וזאת באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il או חפש בגוגל "תשלום גביית קנסות". מוקד שירות טלפוני בשירות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000 (ניתן לפנות לנציגים לקבלת מידע במספרים הללו). במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

תשומת לב שב"ס להמלצת שירות המבחן לשבץ את הנאשם 1 בתוכנית טיפולית במסגרת מאסרו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' סיוון תשפ"ד, 10 יוני 2024, בנוכחות הצדדים.

